

SOPAR HOMENATGE
A
JOAQUÍN MICHAVILA
I
MANUEL VALDÉS

MANOLO Valdés se establece como pintor independiente, dejando la Academia de BB.AA. de S. Carlos, a los 17 años y trabaja texturas a la manera de Tapies hasta 1964, año en que forma junto a Rafael Solbes y J. A. Toledo, el “Equipo Crónica”. Durante 2 años realizan obras caracterizadas por el montaje crítico de imágenes procedentes de los “mass media”, utilizando técnicas del “pop art”, con una reflexión pictórica sobre las condiciones de producción del lenguaje. A partir de 1966, tras la separación de J. A. Toledo, el repertorio temático se caracteriza por la manipulación de imágenes procedentes de la pintura del “siglo de oro”. Le sucede una etapa en la que ocupa un lugar dominante el planteamiento de la función ideológica de la pintura, como reproductora de conocimientos. A partir de la muerte de Solbes (1981), el estilo de Valdés evoluciona incorporando influencias del neo-expresionismo alemán e italiano. Su modo pictórico conlleva un dinámico balance equitativo entre estructura abstracta y figurativa.

Su obra se puede encontrar en más de cuarenta colecciones públicas: Hamburger Kunsthale de Hamburg; Instituto Valenciano de Arte Moderno; Kunstmuseum de Berlín; Metropolitan Museum of Art of Nueva York; Musée National d’Art Moderne de París; Moderna Museet Art de Stockholm; Museo de Arte Contemporáneo de Sevilla; Museo de Arte Contemporáneo de Caracas; Museo Nacional Centro de Arte de Madrid; Museum of Fine Arts de Houston; Museum of Fine Arts de Boston; Menil Foundation de Houston; Museo de Arte Moderno de Columbia; Museo de Arte Moderno Internacional de Ciudad de México...

PRESENTACIÓN DEL ACTO

Ricardo Pérez Martínez

Pte. Sección Bellas Artes de la RSEAP

¡BONA nit!, ¡buenas noches!, amigos y socios y, por eso, doblemente amigos, de la Real Sociedad Económica de Amigos del País de Valencia. Gracias por vuestra presencia.

Nos hemos reunido para celebrar el quehacer de nuestra gente, cenando juntos los socios de la Económica: abogados, arquitectos, economistas, empresarios, escultores, estudiantes, graduados sociales, ingenieros, juristas, marchantes, médicos, pintores, políticos, profesores, profesionales en general, miembros activos de la sociedad civil. Como tales, reconocemos la importancia transcendental de la pintura en el acontecer cultural y económico de la sociedad, de esta sociedad a cuya construcción contribuimos desde hace más de 200 años y abundamos en ello hoy, con los actos de esta noche nos convocamos para celebrar este “re-conocer” la pintura, y lo hacemos en las personas de

Ximo Michavila y Manolo Valdés

cuya semblanza glosará nuestro amigo, socio y, por tanto, doblemente amigo Felipe Garín.

Se han sumado a esta cena sus amigos y, por ello, nuestros: Salvador Aldana, José Badía, Guillermo Caballero, Francisco Fandos, Francisco Lozano, Manuel López (Bolinches), Agustín Morera, Miguel Navarro, altos representantes del mundo académico, administrativo, financiero, político y todos nosotros.

Y ya que estamos todos, pasemos a la cena y después, a los postres, hablaremos más luengo y les entregaremos a los homenajeados las medallas y placas conmemorativas de este acto. Cenemos, pues. ¡Bon profit!

¡Bé! Com hem dit abans, parlem. Té la paraula el director de l'Econòmica D. Francisco Oltra Climent.

PARAULES DEL DIRECTOR
D. FRANCESC OLTRA I CLIMENT

MOLT bona nit a totes les persones presents en aquest acte.
Aquesta nit celebrem una edició més dels Homenatges de l'Econòmica.

Com sabeu, en edicions anteriors hem retut homenatge a valencians i valencianes il·lustres procedents del món de la música, de la ciència, de l'àmbit financer, dels mitjans de comunicació... i, per a aquesta edició, la Junta de Govern de l'Econòmica va decidir, per unanimitat, retre un homenatge públic als il·lustres pintors Joaquín Michavila i Manuel Valdés.

Amb aquesta decisió, que hui fem realitat, volem reconèixer la seua brillant aportació al món de la pintura, però també volem que aquest acte siga el pont entre l'èxit ja reconegut per la seua obra i l'èxit que, sens dubte, continuaran recollint en el futur en fòrums nacionals i internacionals.

Per a parlar-vos de la biografia i de l'obra pictòrica dels senyors Valdés i Michavila intervindrà després un prestigiós i conegut catedràtic, acadèmic de les belles arts i soci de l'Econòmica.

A mi em pertoca l'honor d'exercir el paper d'amfitrió, i vull exercir-lo dedicant uns minuts a parlar-vos de l'Econòmica.

Com sabeu, La Reial Societat Econòmica d'Amics del País, és una entitat nascuda al segle XVIII, a l'abric de la Il·lustració, en aquell segle de les llums i..., no cal dir-ho, d'algunes ombres, que al llarg dels seus 223 anys d'existència ha aconseguit acumular un prestigi del qual hui podem i hem de sentir-nos molt orgullosos, tots nosaltres.

A l'Econòmica li va preocupar des dels seus orígens l'agricultura, la indústria, les arts, les ciències, però també li va preocupar, i ens continua preocupant, compatibilitzar el coneixement teòric amb l'experiència pràctica, així com estendre l'educació al major nombre de persones possible.

Era l'objectiu clau de la Il·lustració modernitzar el nostre país per mitjà del coneixement, la llibertat, la raó, la tolerància i el respecte a les persones i a les seues idees. Són els principis bàsics de la convivència humana.

Al llarg dels seus 223 anys d'història, la Reial Societat Econòmica d'Amics del País ha desenvolupat una intensa activitat que només es va veure frenada durant els anys de les dues dictadures –la dels generals Primo de Rivera i Fran-

co-, per raons òbvies, atés el caràcter independent, plural i progressista que ha tingut i continua tenint la nostra entitat, que sempre ha estat i estarà en contra dels règims autoritaris. I en contra dels règims autoritaris perquè tracten de destruir el que no controlen i odien i menyspreen el que no coneixen.

Per fer-vos una idea del brillant passat de l'Econòmica, cal destacar que va ser l'entitat que fundà la Societat Valenciana d'Arqueologia, la Caixa d'Estalvis de València (hui Bancaixa), el Conservatori Superior de Música de València, l'Institut Taquigràfic Valencià, el Patronat de la Joventut Obrera, i moltes més realitzacions que no esmente en nom de la breuetat.

En l'àmbit concret de la pintura, la RSEAP ha mantingut des de sempre un interès que es fa patent a partir de 1777, un any després de la seua fundació, quan divulga un tractat sobre els colors pictòrics; promou la fundació a València d'una Escola Científicoartista; promou i dota econòmicament premis per als alumnes de l'Acadèmia de Nobles Arts de Sant Carles i dóna suport al nou pla d'estudis de l'esmentada Acadèmia en 1857, per tal que mantinga i amplie les seues prerrogatives i ensenyaments davant el decret de nova organització de les acadèmies de belles arts; difon disposicions per a la realització d'exposicions anuals; emet informes sobre obres d'art, dictàmens, etc.

El passat fou brillant, i d'això estem molt orgullosos, però no podem ni volem viure del passat, per molt brillant que siga. Preferim considerar el nostre passat com un estímul i continuar treballant pel progrés material i social dels valencians.

Mantenir viu el prestigi històric de l'Econòmica acumulat al llarg dels anys és per si mateix un èxit, però l'èxit és molt més gran, com reconeixen els uns i els altres si, com fem, continuem desenvolupant una activitat de la qual podem sentir-nos satisfets.

En la meua opinió, l'auto-complaença mai no és bona si la durada d'aquest sentiment es prolonga més allà d'uns minuts, i per això vull aprofitar aquests minuts per a dir-vos que la nostra venerable i alhora jove Societat Econòmica és l'entitat cultural més antiga de tota la Comunitat Valenciana i la més plural en la composició dels seus socis.

Hui el nombre total d'*amics* de l'Econòmica és superior al que la nostra entitat ha tingut en qualsevol etapa de la seua història.

L'Econòmica actua com a un fòrum d'anàlisi, reflexió i debat per a la divulgació de tots els temes importants i d'actualitat que puguin ser útils per als interessos col·lectius dels valencians.

Com tots sabeu recentmet ha intervingut com a ponent l'ambaixador del Canadà a Espanya. Durant l'últim trimestre d'aquest any dialogarem amb distints i prestigiosos ponents sobre la "Constitució Espanyola en el seu XX aniversari"; concretament el dilluns passat encetant aquest cicle, va intervenir Jordi Solé Tura, catedràtic de Dret Constitucional i un dels redactors de la Carta Magna. Però no sols ens preocupen aquests temes, també ens interessen la *música*, el *medi ambient*, l'*economia*, les *presentacions de llibres*, etc., perquè

l'interés de l'Econòmica és universal; és a dir, ens preocupen tots els temes que són d'interés per als valencians.

Cal ressaltar una activitat molt entranyable per a nosaltres, em referisc als sopars homenatge en els quals els socis i sòcies de l'Econòmica volem reconèixer públicament les valencianes i els valencians, de naixement o d'adopció, que hagen destacat pel seu treball en els diferents camps del quefer humà. Aquest és el cas dels nostres homenatjats que, amb la seua obra, estan contribuint a realçar la importància que la pintura té en l'ordidura cultural i econòmica de la nostra societat i del nostre temps.

Continuaria parlant-vos de l'Econòmica, que és tant com parlar-vos de la Il·lustració i de la curiositat permanent per ampliar els coneixements, però és indubtable que allò important aquesta nit, dedicada a la pintura, als pintors i el seu món, és parlar de la pintura, dels pintors i del seu univers i, sobretot, dels nostres il·lustres homenatjats.

Els pintors, i amb ells tots els artistes, encara que siga un tòpic, tenen una concepció del món un poc distinta a la de la resta dels mortals.

Ells es mouen en un territori propi que es distingeix, entre d'altres coses, per la seua capacitat creativa, el seu enginy, el seu individualisme, etc., però es un territori en el qual l'ordre establert, les pautes, les normes generals de comportament, etc., tenen una interpretació distinta que no tots comprenen ni de vegades comparteixen.

És suggestiu recordar l'eloqüent frase que definia el cèlebre Maig del 68: "Siguem realistes, demanem l'impossible".

L'inconformisme, la discrepància, la rebel·lia permanent, són necessaris no sols en el món de l'art i de la cultura en general, sinó en el camp de la societat, de l'economia, de la política, etc., per a garantir el progrés dels pobles, és a dir, per a la construcció d'un món millor, en el qual capiem tots, però no de qual-sevol forma, sinó d'una manera justa.

Des de la nostra decidida posició cívica, hem d'aconseguir hui allò que demanaven els il·lustrats: que la realitat i la utopia siguen no sols compatibles sinó, i també, complementàries.

Aquest és, a grans trets, i exposat de manera molt breu, el perfil de la Reial Societat Econòmica d'Amics del País. Una entitat forjada a foc lent, que forma part activa de la societat civil valenciana, i que volem que siga, a més d'un fòrum d'anàlisi, reflexió i debat, un centre de resistència davant les espentes dels que odien tot allò que ignoren o no controlen. Una entitat que ha aconseguit un prestigi, a través del seu treball, la seua implicació, i la seua participació permanent en el progrés de la societat valenciana.

Per finalitzar la meua intervenció, vull dirigir-me als dos homenatjats per dir-los que desitgem que se senten feliços. La felicitat dels individus era i continua sent la màxima aspiració dels il·lustrats, però feliços sabent que en aquest homenatge els socis de l'Econòmica han volgut reconèixer, de forma entranyable, l'obra, el treball i l'aportació a la pintura valenciana dels nostres ja prestigiosos artistes.

El nostre agraïment i reconeixement al treball realitzat pels dos pintors, Michavila i Valdés, o Valdés i Michavila, i la nostra més cordial enhorabona per aquest merescut homenatge.

Moltes gràcies a tots per la vostra atenció.

Presentador: Tiene la palabra el académico, historiador, director de la Academia de España en Roma D. Felipe Garín Llombart, quien comentará de forma breve las biografías de los homenajeados.

BREVES BIOGRAFÍAS DE LOS HOMENAJEADOS

Felipe Garín Llombart

Director de la Academia de Bellas Artes
de España en Roma

XIMO MICHAVILA

XIMO Michavila es el vivo ejemplo del acontecer histórico y su característica de cambio, del mundo de la representación plástica de esta segunda mitad del siglo xx, exponiendo su obra individual y colectivamente, a partir de 1952, integrando grupos (Los Siete, Parpalló y Antes del Arte), realizando escenografías (para obras de Valle Inclán, Ionesco, Beckett, Brecht, Cocteau), ejerciendo su magisterio en la Escuela de BB.AA. de San Carlos, siendo Académico de la Academia de BB.AA. de San Carlos, recibiendo la Medalla de Oro del Círculo de BB.AA. de Valencia y últimamente el Premio Alfons Roig de la Diputación de Valencia.

Su pintura, que en su primera etapa refleja un realismo estilizado, desemboca, a través del neocubismo, en un constructivismo estructuralista y simbólico, dominado por la geometría y matizado por la sensibilidad cromática; gira, en los años ochenta, hacia una abstracción paisajista, y en la última década, incorpora collages matéricos y objetuales, impregnados de caracteres auto-biográficos y pinturas acrílicas, en las que supera las armonías cromáticas académicas, con composiciones tonales de colores puros, sin adherencias materiales, definiendo el color como una esencialidad de la vida, en una venerada abstracción de la belleza plástica.

Su obra ha sido expuesta en Basilea, Roma, Florencia, Nueva York, Bruselas, Viena, Bonn, Venecia, Buenos Aires, etc., así como en Valencia, Madrid, Alicante, Barcelona, Bilbao, Zaragoza, Lleida, etc.; permaneciendo en los Museos de Bellas Artes de Valencia, del Instituto Valenciano de Arte Moderno (Centro Julio González), de Arte Moderno de Bilbao, de Arte Abstracto de Cuenca, Nacional de Arte Contemporáneo de Madrid, de Bellas Artes de Madrid, etc.